

Unde et aliquid^a familiaris vestrae dilectioni scribere praesumo et inlatas quae-
stiunculas venerabili aspectui vestro praesentare. Sciens autem^b scolasticae eruditionis
inquisitionem et ecclesiasticae disciplinae sollertiam^c vestrae clarissimae^d sapientiae
et dulcissimae familiaritati gratam esse et iocundam; et quicquid^e urbanitatis sale
5 conditum cognoscitur, vestris intellectualibus favorabile^f auribus et acutissimis scientiae
oculis amabile esse probavimus.

Unde quod^g scolastica Toronorum^h iuventus Flaccinis ingerere auribus solet,
vestrae sanctissimae prudentiae dirigereⁱ ratum duximus; et inde solatia responsionis
quaerere, unde sophiae flumina manare novimus. Tametsi^k indoctas has videri^l inter-
10 rogationes vestrae sanctissimae sapientiae posse fateor. Et ne mea^m aliquid prac-
sumptiose rusticitasⁿ responderet, vestrum laudabile ingenium et praefulgens erudi-
tionis cacumen^o consulere tutum esse putavimus. Nam velut^p vermes fenestris involant
aestivis, sic auribus meis insident quaestiunculae^p 2.

Et horum convenientia nunc temporum excitati^q, de ecclesiastico me more inter-
15 rogant: cur^q septuagesimus et sexagesimus vel quinquagesimus ordo per dies domini-
cos ante quadragesimum dicatur^r vel colatur?

Si respondero^r ecclesiae^s hanc esse consuetudinem et Romana auctoritate huius
relegionis^t ritum esse firmatum, minus illis videtur — auctoritate et consuetudine
sola — esse responsum, nisi et aliqua ratio addatur^u auctoritati. Quia^v dicunt nil^w
20 esse sine causa in ecclesiasticis consuetudinibus a doctoribus constitutum precipuis.
Maxime titubat illorum sensus, quod^x numerus praedictus ordini dierum non convenit.
Ubi dicunt septuagesimus, ibi^y non sunt septuaginta dies usque ad resurrectionem
domini nostri Iesu Christi^z. Similiter nec ubi sexagesimus numerus notatur in diebus
dominiciis, nullatenus conputo^z dierum convenit usque ad pascha⁶.

Iterum si dico sinecdochice^a dictum esse, id est a parte^b totum⁷ — quae quidem
tropica loquutio^c, ut vos optime nostis, scripturis sanctis usitatissima esse dinoscitur;
sicut in tribus diebus et tribus noctibus, quibus dominus noster Iesus Christus in Matth. 12, 40.
sepulchro^d requiescere legitur, intellegi necesse est; et multis aliis in locis, quae omnia
si dicantur, libri excedunt^e magnitudinem — addunt quaerere tamen: cur^f septua-
30 ginta vel^g sexaginta vel quinquaginta in tali tempore dicantur.

Audivi, dum Romae essem⁸, quosdam dicentes magistros, quod orientales populi
novem ebdomadas et Greci octo et Latini septem ieiunare soleant; et inde consuetu-
dinem Romanam sumpsisse^h ecclesiam septuagesimos sexagesimos et quinquagesimos

a) aliquid A. b) om. A. c) sollertiam A. d) clarissime R. e) quicquid A. f) saporabile C, ubi eadem manus superscripsit favorabile. g) quia T, C. h) Turonorum R; Tyronorum C.
i) dirige A. k) tam si T, C, A. l) om. C, A. m) me A, corr. in mea R. n) acumen T. o) velud R.
p) quaestiunculas A, C; quaestiunculis R. q) quur A. r) respondidero A, C. s) ecclesiae R.
t) religionis R. u) adatur R. v) quoniam C. w) nihil A. x) quia C. y) ubi R. z) conputo C; compoto R.
a) sinecdochicae T; sinecdochice C; sinecdochiae A. b) aperte A. c) locutio R. d) se-
40 pucro R. e) excedunt R. f) quur A, T; om. R. g) vel sex. om. R. h) supsisse R.

1) Cf. supra p. 32. 36. 141. 210. 2) Alc. de Grammat. (ed. Froben. II, 279): Francus. Sat habuissem, Saxo, si non ciniphes, quae sunt in domo magistri, aures mihi quaestiunculis suis implessent.
3) Hanc epistolam cum anno 798. scriptam esse intellegamus ex ep. 145, verbis his: ex horum convenientia nunc temporum ad ineuntem mensem Februarium refertur. Nam anno 798. dominica Septuagesima fuit
45 dies 4. Februarii, Sexagesima dies 11. Februarii, Quinquagesima dies 18. Februarii. J. 4) Tres enim dies dominici ante dominicum quadragesimae (Invocavit), nonus, octavus, septimus dominicus ante pascha appellantur: dominicus septuagesimus (Circumdederunt me), sexagesimus (Exsurge), quinquagesimus (Esto mihi) J. 5) Numerantur enim (antiquo numerandi more) a dominico septuagesimo ad diem paschalem dies 64. J. 6) A dominico sexagesimo ad pascha habentur dies 57; sed a dominico quinquagesimo ad
50 pascha dies 50. J. 7) Isid. Etymol. I, 36, 13: Synecdoche est conceptio, cum a parte totum vel a toto pars intelligitur. 8) Cf. epp. 172. 175. 271.